

* * *

Так вертаєшся до своїх,
у запилюжені й сонні квартали,
де ніхто вже не пригадає, як тебе на ім'я.
Пізнього сонця розм'якле масло
сповзає з дахів,
ти спускаєшся вниз.
І майже впізнаваний хтось,
примружившись, мовить:
– Ось і приповзла, зміючко.
Як тобі велося з тими, іншими, в їхньому світі?
Що тобі тепер до наших помовклих дзвіниць, ножів у спину,
скрипучих підлог, дворів із високими будьяками?
І чому вони, ті інші, не вділили тобі в дорогу
клаптя шкіри бодай: придалася б тобі –
залатати діру у горлі, в яку витікає голос.
Але ось візьми-но, спробуй, поговори
з нами, хто тебе пам'ятати не вміє,
наче з тими, іншими,
що тебе забувають щоранку, щодня, щовечора.
Аж тоді, невидима з іншого краю вулиці,
єдина союзниця – річка – видихає твоє ім'я.
Так вертаєшся до своїх, як умієш,
ніби намацуєш сутінкову стежку,
бо мусять же бути якісь свої.
Або ні.

Ось що скаже земля, коли знову зійдеш на цю твердь –
 навіть коли вона чорна груднева твань:
 можеш від мене втекти, можеш у мене померти,
 та найважливіші історії – завжди про подолання;
 тільки й життя, що по той бік твоїх страхів,
 тільки й притулку – груддя,
 що до ніг налипає.
 Місце, з якого в тобі починається спів.
 Вічна надія, як б'ятьків земельний пай.
 Цвинтарі і церкви. М'ороки і світла.
 В'ялі зимові яблука і такі самі люди.
 Ти сильніша за нього, бо саме ти змогла
 говорити про сонце, що в тебе зійшло у грудях.
 Сунитиметься він і злитиметься, бо перемога – твоя,
 хай би як все скінчилося – ляже на досвід латка.
 Жінку з гарячим серцем тут кличуть бабою з яйцями –
 звикни. Любов коштвна і за усе відплатить.
 Сяють масні ґрунти – світло нове прийшло.
 Каталізатори болю вулицями розлито.
 Так додому вертаєшся, як відчайдушний пілот
 катапультиується,
 аби лише
 приземлитися.

Так буває з містами – наче в котрійсь із осель
 дуже сильно любила когось, а потому забула усе.
 І нема в тебе міста, і ти в цьому місті піде,
 тільки щось позаслівне навпомацки в темінь веде.
 Щось просте, ніби свічка, як четверо картоплин,
 як зістрочена на машинці спідниця твоя шестиклинна,
 наче ямочка на щоці, як фабричний гудок
 і пробудження вдосвіта – його синьоокий докір,
 як свисток паротяга, байдужий вокзальний дзвін,
 щось красиве і щире, як срібло
 чи розгублений він.
 Постає тобі місто зі снів на його плечі.
 Так блукаєш і кличеш, а простір мовчки кричить:

Ти забула про мене, забула мене тому,
 що боялась накликати торбу пусту й тюрму.
 І тепер самотою поміж підворіть і псів,
 де були би нам зими – як пінка на молоці.
 І зміяться нитки на ще теплому вишитті,
 хто із нас злякався життя,
 хто забув, хто утік?
 Я любив тебе так, як люблять сніг і пташат,
 що без тебе у цьому місті мені лишається?
 І хотіла б кричати, що ось – його впізнаєш,
 але досі не певна, котре обличчя – твоє.
 Прочиняється вулиця – дощем наповнсена кліть.
 Поцілуй, перехожий, камінь, йому болить.

* * *

А коли вони обступають
і мусиш вийняти ніж,
тільки мертві стають за спиною.
Навіть уже не говорять,
але простір пульсує.
І як випадає вижити –
не сама вже підеш у туманному коридорі.

А живі поснуть, у комірках своїх запечатані,
їм нічого не буде, вони дочасно постаріли.
Переходите з мертвими через міст.
І, кашляючи на чатах,
миготить і хилиться прибережний ліхтар.

Так хотіла поїхати, а от повернулася – вкотре,
і уже не поїдеш, хай що він собі розуміє
або ні. Хай спить
під ночі важкою ковдрою
і дзвенять йому сні на довжелезних віях.

Із живими насправді легше, коли вони тихо сплять,
а живою легко не буде уже ніколи.
Твоє військо невидиме.
Колюча твоя земля.
І любов – розгубилася,
стоїть
із ножем
на холоді.

* * *

Але любиш – і знову хочеш
позбутися слів,
бо слова тепер для тебе не мають нічого,
крім подвійного дна,
вовчих ям під ногами,
де внизу – нагострені палі:
почути й сказати не те.
Довго йти, стираючи ноги в кров,
не чути, про що
поруч бесідують. Наслухати в повітрі
застуджене дихання вдалині,
передчувати грозу.
Бо коли немає когось одного у світі –
не видно світу,
і коли немає когось одного в місті –
немає міста.

* * *

І відколи з тобою – у світу немає жалю.
Кінохроніка темряви прискорюється утричі,
на проклятій стрічці твоє виникає обличчя.
А в корчмі нам відчинять і поночі мовчки наллють.

Передзимне Поділля водночас і хиже, й щемке.
Сині очі води затигла льодяна катаракта.
Тут однаково добре кохатись, на горло карати
і підити крізь зуби в'язке, як цукровий лікер,

це домашнє повітря. І колій гулки кістяки
обгризають вітри із голодним собачим завзяттям.
І затяті ми так, наче, з іншого ґрунту узяті,
проростаємо в наш. Це початок, він завше такий:

нині, ребра ламаючи, рвешся із дверей тюрём,
а насправді сповзаєш у звичне багно на підлозі.
Час крізь мене тече. І обом ця озброєна осінь
виринає серця і підносить в повітря сире.

– Ось цей плід, це світило, – говорить, – дивіться! Його
ані смертю, ні пам'яттю,
ні лихоліттям, ні чортом
не злякати.

Метелики іскор сідають на стінки аорти,
а тоді пробивається вже і живий вогонь.

Ось любов. І, згорівши, вугілля лишається гордим.
Ти регочеш у небо зухвало, закинувши голову.

* * *

Але що за дверима, у домі?

На дні
діжки з дощівкою у дворі
серце м'язисте лежить, пульсує:
ходять кола поверхнею,
ганяють вербовий листок.

Сусідські діти регочуть за рогом,
потім заходяться слізьми,
а роззирнешся – нєма їх і не було.

Онде двоє, цілуючись на вітрі,
передають одне одному
карамельку брєхні
з рота в рот, поспіхом,
ніби кожне боїться, що
останній теплий осколок
саме в нього на язика розтане.

Вороння ліниво чвалає ріллею,
визбирує, як хробаків, розсипані літери
з нічого не вартих віршів.
Завтра вранці лежатиме тут потруєне –
скорчені лапи, білі осклілі очі.

Ніхто не рятує нікого, усі втомилися.